

Procjena potreba pravosuđa u procesuiranju korupcije kroz praćenje rada na krivičnim predmetima (projekat ARC)

Osnovne informacije o projektu

Najvažniji cilj projekta ARC, koji je u potpunosti usklađen sa prioritetima predviđenim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije 2015-2019, jeste pružanje podrške pravosuđu u državi domaćinoj u povećanju inkovitosti odgovora pravosuđa na korupciju u skladu sa međunarodnom praksom i standardima. Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini (Misija) provodi ovaj projekat uz finansijsku podršku Biroa za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona Ministarstva vanjskih poslova SAD-a (INL). Projektom je predviđeno da će postupci u predmetima korupcije u jurisdikcijama u cijeloj BiH biti predmet praćenja i analize u okviru sveobuhvatnog Programa Misije za praćenje rada pravosudnog sektora. Projekat ARC je, u sklopu odabira predmeta koji će biti praćeni, na jasan i transparentan način razvio specijalizirane kriterije za kategorizaciju predmeta. Shodno tome, predmeti korupcije su kategorizirani kao predmeti visoke korupcije, korupcije na srednjem nivou i sitne (ili administrativne) korupcije u skladu sa nizom indikatora koji se odnose na 1) status optuženog (tj. funkciju i ovlasti) i 2) težinu navodnog kažnjivog postupanja.

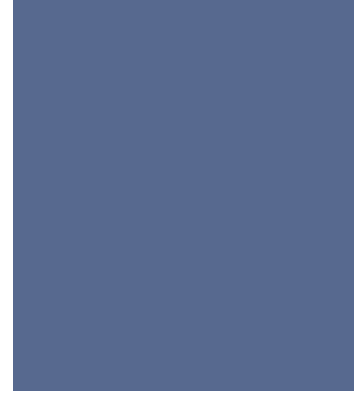
Rezultati projekta

Praćenjem rada pravosudnog sektora, analizom optužnica, presuda i drugih dokumenata iz spisa predmeta, obavljanjem intervjua sa relevantnim akterima i oslanjanjem na zaključke ekspertnih (peer-to-peer) sastanaka, projekat ARC će identificirati glavne uzroke koji predstavljaju prepreku pravdom i efikasnom procesuiranju korupcije na zakonodavnom i institucionalnom nivou, kao i na individualnom nivou¹, odnosno nivou pojedinačnih sudija, tužilaca i drugih aktera. Ova temeljna analiza omogućit će projektu da identifikira trendove i međusobno povezane faktore koji utiču na procesuiranje predmeta, da relevantnim institucijama u BiH predloži ciljane preporuke u svrhu poboljšanja, te da osmisli referentne tačke ili repere za mjerenje napretka i uinko ostvarenog ovim mjerama, nakon što one budu primjenjene u praksi.

Izradom dva detaljna analitička izvještaja koji će biti objavljeni na javnim konferencijama, i koji će sadržavati zaključke i preporuke do kojih je projekat došao, pruženjem gore navedenih aktivnosti, projekat ARC će nastojati da doprinese podizanju svijesti kako u opštoj tako i u stručnoj javnosti o preprekama i mogućnostima u procesuiranju predmeta korupcije.

Krajnji korisnik rezultata ostvarenih djelovanjem projekta je sistem krivične pravde u BiH, kao vodeća instanca u državi zadužena za borbu protiv korupcije. Očekuje se da će sudovi, tužilaštva i agencije za provođenje zakona u BiH u srednjoročnom do dugoročnom periodu imati korist od ciljane podrške (predviđene ovim projektom) u smislu jačanja kapaciteta u skladu sa potrebama pravosuđa, konkretnih institucionalnih poboljšanja i dobro osmišljenog strateškog planiranja.

¹ Odnosno, iskustvo, vještine i tehničko znanje, kao i motivacija aktera uključeni u pravosudni postupak.

Pregled procesuiranja predmeta korupcije u BiH

- U okviru projekta ARC, Misija e pratiti ve i broj predmeta korupcije u radu u cijeloj BiH. Me u ovim predmetima bi e svi predmeti koji se u skladu sa metodologijom projekta smatraju predmetima visoke korupcije, ve ina predmeta korupcije na srednjem nivou, te odabrani predmeti sitne ili administrativne korupcije, kako bi se osiguralo da analize ura ene u okviru projekta odražavaju široku lepezu koruptivnih aktivnosti.
- Zaklju no sa 31. decembrom 2017. godine, Misija prati 157 predmeta korupcije od ega se 103 predmeta nalaze u radu u fazi glavnog pretresa, ponovnog su enja ili je u toku žalbeni postupak, dok se 54 predmeta nalaze u pretpretresnoj fazi (odnosno u fazi prije potvr ivanja optužnice, prije ro išta za izjašnjenje o krivici ili prije zakazivanja glavnog pretresa). Misija prati predmete korupcije pred 33 razli ita suda na svim nivoima nadležnosti u BiH.
- Krivi no djelo zloupotrebe položaja je najzastupljenija optužba u predmetima koje prati Misija (43 procenta), dok optužbe koje se odnose na davanje i primanje mita iznose 14 procenata od ukupnog broja optužbi u predmetima korupcije. Ovi podaci odgovaraju ukupnoj slici u BiH u 2016. godini prema kojoj je zloupotreba položaja bila najzastupljenija optužba u predmetima korupcije.²
- Kao što se može vidjeti iz grafikona u daljem tekstu, od 157 predmeta koji se prate, njih 16 je kategorizirano kao predmeti visoke korupcije, 54 kao predmeti korupcije na srednjem nivou i 87 kao predmeti sitne ili administrativne korupcije. Od 16 predmeta visoke korupcije, njih šest je zapo eto (odnosno optužnice su podignute) u 2015. godini, jedan u 2016. godini i šest u 2017. godini, dok su preostala tri predmeta zapo eta ranije.

Kategorizacija prema stepenu korupcije

- Misija i drugi nezavisni posmatra i u posljednje tri godine uo ili su pove anje u broju predmeta visoke korupcije pokrenutih u BiH. Ovaj pozitivni trend je rezultat ve eg broja optužnica koje su podigli Tužilaštvo BiH i kantonalna tužilaštva u Sarajevu i Biha u.
- U 2016. godini, tužilaštva u BiH podigla su 194 optužnice za koruptivna krivi na djela, odnosno sedam (7) optužnica je podignuto na nivou BiH, 121 u Federaciji BiH (FBiH), 52 u Republici Srpskoj (RS) i 14 u Br ko distriktu BiH (BDBiH). U istom periodu, sudovi u cijeloj BiH donijeli su 184 presude u predmetima korupcije: 18 na nivou BiH, 98 u FBiH, 52 u RS i 16 u BDBiH. Od 234 optužena u odnosu na koje je postupak okon an u 2016. godini, njih 204 je oglašeno krivim.³

Osnovne informacije o projektu:

Datum po etka projekta: 1. oktobar 2016. godine

Datum završetka projekta: 31. decembar 2018. godine

Ukupni budžet (u Eurima): 422.030,00

² Evropska komisija, *Izveštaj o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu*, cit. fusnota br. 8, str. 17.

³ Podaci Visokog sudskog i tužila kog vije a BiH.